

Täysistunto

Torstai 12.10.2017 klo 15.59—20.22

2.2. Suullinen kysymys maahanmuuton kustannuksista (Teuvo Hakkarainen ps)

Suullinen kysymys SKT 137/2017 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Seuraava kysymys, edustaja Hakkarainen.

Keskustelu

16.20 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Hallitusohjelmassa luvataan, että hallitus teettää riippumattoman selvityksen maahanmuuton kustannuksista perussuomalaisien vaatimuksesta. Selvityksen piti valmistua ministeriön nettisivujen mukaan keväällä. Ministeriön sivuilta löytyy asiasta yksi taulukko, jossa on kerrottu, mitä kaikkia maahanmuuton vaikutuksia tutkivia teoksia on olemassa. Onko sosiaali- ja terveysministeri tyytyväinen siihen, että ministeriönne on saanut selvitettyä 2,5 vuodessa, mitä selvityksiä olemassa on? Päätäjien ja virkamiesten tulee tietää, keitä maassamme on, mitä he tekevät ja mitä heille maksetaan. Kysynkin arvoisalta sosiaali- ja terveysministeriltä: mikä maksaa selvityksen valmistumisessa, ja mikä on arvionne vuotuisista maahanmuuton kustannuksista?

16.20 Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyjä viittasi tuossa myös siihen, että on oikeus tietää, keitä maassa on. Se ei yksinomaan ole sosiaali- ja terveysministeriön asia.

Tähän selvitykseen: Kyllä, selvitystyö on ollut käynnissä ministeriössä, se on ollut sen ajan, mitä tähän asti on tultu. Ja se ei ole koko totuus, edustaja Hakkarainen, mitä siellä sanotaan — se, että olisi selvitetty pelkästään sitä, mitä selvityksiä on tehty — vaan sitä työtä on tehty, ja se kyllä valmistuu sieltä ajallaan ja ottaa sen ajan nyt vielä, mitä siihen tarvitaan. Mutta kyllä, lupaan, että se valmistuu.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Nyt on mahdollisuus pyytää vastauspuheenvuoroja tähän kysymykseen.

16.21 Teuvo Hakkarainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hämmästel­tävä sitä, miten hallitus pystyy laatimaan valtion vuotuisen menoarvion, jota tälläkin hetkellä eduskunnassa käsitellään, kun ei se virkamiesarmeijastakaan huolimatta pysty selvittämään edes niitä kuluja, joita maahanmuutosta syntyy. Tällainen vatulointi laittaa koko budjetin epäuskottavaan valoon. Vuoden 2018 talousarvioesitystä katsellessa huomaa, että kyllä useilla aloilla lasketaan senttejä hyvinkin tarkkaan. Asuminen kallistuu, köyhät köyhtyvät, ja rikkaat rikastuvat. Veteraanitkaan eivät säästy leikkurilta. Mutta samaan ai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2017 vp

kaan jopa laittomasti maassa oleville on löydetty lisärahoitusta. Kertokaa nyt meille perussuomalaisille ja koko kansalle, aiotteko te puuttua näihin epäkohtiin. Jos ette aio, voitteko edes rehellisesti kertoa, [Puhemies koputtaa] miksi hallitus antaa maahanmuuton kustannusten kasvaa harmaalla alueella samaan aikaan?

16.22 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Todellakin, maahanmuuton kustannukset ovat hyvin moninaiset, aivan niin kuin ministeri Mattila tuossa totesi. Kun aikoinaan on sovittu, että tällainen selvitys tehdään, niin se on todella meneillänsä, ja me olemme käyneet läpikin sitä tilannetta ja että se on niin vaikea, koska on hyvin monia tekijöitä.

Nyt pitää muistaa, että oli aivan poikkeuksellinen tilanne se 2015, jolloin me olimme tilanteessa, jolloin piti nopeasti toimia — jokainen sen ymmärtää. Nyt ollaan tilanteessa, jolloin me olemme saaneet tasapainotettua tätä tilannetta, me olemme saaneet myös ohjausjärjestelmällä maahanmuuton kustannukset hallintaan ja myöskin purettua niitä sopimuksia, joita on siinä vaiheessa tehty aika laillakin hädällä. Nyt niitä on purettu ja tämä normalisoituu. Mutta on aivan selvää, että siellä jouduttiin tekemään sellaisia ratkaisuja, jotka eivät välttämättä olleet kustannusvaikuttavia, vaan hätätilaratkaisuja. Nyt olemme toisaalta paljon paljon valmistautuneempiakin mahdolliseen seuraavaan vaiheeseen.

16.24 Markus Lohi kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Viime aikoina on tullut esille monia tapauksia, joissa turvapaikanhakija on kesken oleskelulupaprosessin työllistynyt. Voi sanoa, että työllistyminen avoimille markkinoille, jos jokin, osoittaa, että ollaan kotouduttu Suomeen. Ongelmaksi on tullut kuitenkin se, että osa näistä on saanut kielteisen oleskelulupapäätöksen, ja kysynkin asianomaiselta ministeriltä: voitaisiinko lainsäädäntöä muuttaa siten, että halutessaan tällainen henkilö, joka on työllistynyt, voisi joustavasti siirtyä työperäisen maahanmuuttoprosessin piiriin sieltä turvapaikanhakuprosessin piiristä?

16.24 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nämä kaksi asiaa, nämä kaksi eri lupaa ovat erillisiä lupia, eli on turvapaikkalupapäätös ja sitten on työperäinen lupa. Jos henkilö kesken turvapaikan hakemisen työllistyy, niin hän voi hakea myöskin sitä oleskelulupaa työn perusteella, ja nämä käsitellään kahtena erillisenä. Tärkeää on sitten, että nämä kaksi erillistä hakemusta synkataan yhteen ja katsotaan, onko tällainen työperäinen lupa mahdollista saada, täyttyvätkö siinä kriteerit, eikä ole vain kikkailua sillä, että sillä perusteella voitaisiin saada turvapaikkahakemus blokattua pois ja sitten tulisi se työperäinen. On aina varmistettava, että se on aito työpaikka ja se on aito raha, mikä sieltä tulee.

16.25 Ozan Yanar vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onpa taas yllättävää, että perussuomalaiset puhuvat maahanmuutosta. Me olemme kaikki todella, todella yllättyneitä, tällaista pakkomielteisyyttä ei ole nähty.

Olette olleet hallituksessa kaksi vuotta. Te olette leikanneet suomalaisilta eläkeläisiltä, opiskelijoilta, heikko-osaisilta valtavasti, nyt te kehtaatte puhua maahanmuuton kustannuksista. Maahanmuuttajat tekevät pitkää päivää tässä maassa, yrittävät rakentaa tätä maata yhtä lailla kuin kantasuomalaiset. Tällainen käsittämätön erottelu pitäisi lopettaa. Itse

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2017 vp

asiassa käännän kysymyksen toisinpäin ja kysynkin asiasta vastaavalta ministeriltä: emmekö me voisi puhua mieluummin maahanmuuton hyödyistä?

16.26 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Oikein mielellänsä. Nimittäin maahanmuutolla on myöskin hyötyjä. Suomi tarvitsee myös maahanmuuttajia, monestakin syystä, esimerkiksi siitä syystä, että meillä tarvitaan myös työntekijöitä, maahanmuuttajia tänne työntekijöinä. Ja siitä syystä tämä hallitus on päättänyt tehdä maahanmuuttopoliittisen ohjelman, jossa painopisteenä on työperäinen maahanmuutto. Ja nimenomaan, Suomi haluaa olla avoin maa, jossa ihmiset voivat liikkua aivan niin kuin kaikissa muissakin Euroopan maissa. Työperäinen maahanmuutto on täysin järkevää ja sallittua, siinä on vain määrätty kriteerit, mitkä pitää täyttää. Se ei kuitenkaan ole sellainen tapa, että voidaan millä sattuu työllä ja tällaisilla mahdollisilla tekaistuilla sopimuksilla saada täältä paikka. Pitää olla aito työ, aito palkka.

16.27 Simon Elo si (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun puhutaan kustannuksista ja kotoutumisesta, maahanmuuttajilla itsellään on päävastuu kotoutumisesta, joka on mahdotonta ilman heidän omaa aktiivisuuttaan. Toisaalta kantaväestön kannattaa osoittaa lähimmäisenrakkautta ja hyväksyntää yritteliäitä tulijoita kohtaan. Kukaan ei halua kotoutua maahan, jossa kokee halveksuntaa tai syrjintää. Tämä on tulevan puolueemme Sinisen tulevaisuuden periaateohjelmasta, ja uskon sen vastaavan suurimman osan suomalaisista näkemyksiä.

Mutta se, mikä aiheuttaa inhimillisiä kustannuksia ja ihmishenkien menetyksiä ja huolestuttaa tavallisia suomalaisia, on terrorismi. Kysynkin asianomaiselta ministeriltä: mitä toimia hallitus on tehnyt tähän uhkaan vastaamiseksi, joka on maahanmuuttoon liittyvä keskeinen uhkatekijä? [Välihuutoja]

16.28 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On aivan totta, että meille pyrkii myös sellaisia henkilöitä, joilla ei ole hyvät tarkoitukset. Ja siitä syystä meidän pitää aina jokaisen kohdalla, joka tänne tulee — mistä syystä tahansa on ilmoittanut tulevansa, vaikka työperäisen synn takia — katsoa, että kenestä henkilöstä on kysymys. Siitä syystä meillä on nimenomaan Rajavartiosto ja erilaiset rekisterit käytössä.

Nyt myöskin kysyitte sitä, miten me varmistamme. Siinä vaiheessa, kun turvapaikkaa haetaan, me katsomme esimerkiksi sen, onko hänellä rikosrekisteriä tai onko mitään muuta sellaista, mikä voisi aiheuttaa tällaisen uhan. Samoin meidän tehtävämme on, että siinä tapauksessa kun henkilöä ollaan palauttamassa, katsoa esimerkiksi se prioriteetti. Tällä hetkellä meillä on keskusrikospoliisissa niin sanottu TUPA-toiminto eli tällainen turvapaikanhakijoihin kohdistuva toiminto, jossa selvitetään, onko tällä henkilöllä mahdollisesti uhka tällaiseen terrorismin työhön tai tämäntyyppiseen toimintaan tai onko radikalisoitumista siellä taustalla.

16.29 Anna-Maja Henriksson r (vastauspuheenvuoro): Värderade talman! Då man ser på hur Finland håller på att utvecklas, så vet vi att den åldrande befolkningen blir större och vi lever längre. Det är i och för sig en bra sak, men vi vet också att vi behöver arbetskraft i framtiden. Och här har vi all orsak att se till att Finland ska vara ett attraktivt land att flytta till också i framtiden.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2017 vp

Värderade talman! Just nu har vi ett större antal papperslösa i vårt land än vi någonsin har haft tidigare.

Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä tilanne on se, että paperittomien ihmisten määrä Suomessa kasvaa, ja tämä on erittäin huolestuttava piirre monestakin syystä. Meillä ruotsalaisessa eduskuntaryhmässä on tällä hetkellä suuri huoli siitä, että paperittomien lasten määrä on saatujen selvitysten mukaan jo yli 50 meidän maassamme. Jokaisella lapsella pitäisi olla oikeus koulutukseen ja turvallisuuteen arjessa. Mitä hallitus aikoo tehdä tälle asialle?

16.30 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On aivan selvää, että kun puhutte paperittomista, niin te varmasti tarkoittatte niitä henkilöitä, joilla ei ole paperia toimia täällä, mutta pitää muistaa, että kaikki heistä eivät ole laittomasti maassa. Jos te viittaatte siihen, että on henkilöitä, jotka eivät ole saaneet turvapaikkaa ja ovat siitä huolimatta jääneet tänne — te todennäköisesti viittaatte siihen — meillä on selvä ohje annettu kunnille, että nämä lapset ovat oikeutettuja esimerkiksi koulutukseen. Nämä lapset ovat myöskin oikeutettuja tällaiseen hätämajoitukseen ja tämäntyyppiseen palveluun, aivan niin kuin meidän perustuslaki antaa siihen mahdollisuuden. Kunnat on tähän ohjeistettu.

Sitten minä pyydän huomioimaan, että siinä vaiheessa, kun tehdään tällaista turvapaikkapäätöstä yleensäkin lapsista, aina lapsen etu menee edelle ja nimenomaan lapset ja perhe on se ydinyksikkö. Aina lähdetään sen lapsen edun näkökulmasta, kun on kysymys palauttamisesta, kun on kysymys [Puhemies koputtaa] turvapaikasta, kun on kysymys vastaanottopalveluista.

16.31 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onpa yllättävää, että vihreät pitävät sitä huonona asiana, että puhumme myös turvapaikanhakijoista ja maahanmuuton kustannuksista. Se ei olekaan ensimmäinen kerta. Minusta on hyvä, että me puhumme monista eri asioista. Kyse on kuitenkin hallitusohjelman kirjauksesta, ja emme edelleenkään oikeastaan saaneet vastausta siihen, milloin se ohjelma tulee. Aika kauan se on kestänyt, ja tämä kirjaushan on muistaakseni tehty jo ennen kuin tämä kesällä 2015 tapahtunut maahanmuuton lisääntyminen tapahtui, joten se ei kyllä ihan liity siihen maahanmuuttokriisiin.

Olisin vielä kysynyt sitä, onko nyt tullut joitain uusia ohjeita. Ministeri Risikko, sanoitte, että tarkistatte rikosrekistereitä tulijoilta, mutta eikö esimerkiksi tässä Turun tapauksessa ollut näin, että tämä ihminen oli jo prosessissa mutta ei tiedetty tästä tuomiosta tai epäilystä Saksassa ja henkilöllisyyden selvittämisen kanssa oli epäonnistuttu? Mikä tilanne tässä nyt on? Onko teillä joitain uusia ohjeita? Tämä on yllättävää, [Puhemies koputtaa] että nyt me saammekin tiedon.

16.32 Sisäministeri Paula Risikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tilannehan on yksinkertaisesti se, että aina kun henkilö tulee tänne, niin totta kai katsotaan, onko siellä taustalla jotain, josta voidaan sitten esimerkiksi katsoa, onko hänellä joku rikos taustalla tai näin. Mutta tässä Turun henkilössä oli kysymys siitä, että hänhän tuli eri henkilöllisyydellä kuin mitä hän todellisuudessa oli ja hänestä ei ollut merkintää. Hän oli jollain henkilöllisyydellä tehnyt jotain, mutta se ei tullut näkyviin siinä rekisterissä, mitä kat-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2017 vp

sotaan, ja hän ei ollut koskaan hakenut turvapaikkaa, joten hän ei ollut siinä Eurodac-rekisterissä, joka katsotaan yleensä aina, kun turvapaikanhakijaksi tulee.

Tämä on se ongelma: jos ihminen seikkailee Euroopan maissa eri nimillä, eri identiteeteillä, niin on aivan mahdollista, että käy niin, että henkilö tulee ja hänestä ei ole mitään merkintää, vaikka hän olisi toisella nimellä tehnyt jotain. Tämä on sitä, mitä Euroopan unionissa pyritään nyt tekemään: yhteensovittamaan näitä tietojärjestelmiä, että me esimerkiksi sormenjälkien perusteella — tai mitä sitten kehitelläänkään tällaista — pystyisimme identifioimaan [Puhemies koputtaa] saman henkilön, vaikka hän vaihtaisi nimeä.

Kysymyksen käsittely päättyi.